

POBIJANJE DEBATNOG SLUČAJA

Cilj/Svrha: Naučiti na koje se sve načine se može pobijati debatan slučaj	
Ishodi: <ul style="list-style-type: none">• Učenici znaju što i zašto se u debati pobija• Učenici razumiju koji dijelovi debatnog slučaja se mogu i kako pobijati• Učenici su vježbali pobijanje debatnog slučaja	
Aktivnosti: <ul style="list-style-type: none">• Usmeno izlaganje• Vježba• Razgovor, diskusija	Preporuke / Napomene: Ovaj sastanak se lako može podijeliti na dva dijela, pa se rasprava i prva vježba, <i>Načini pobijanja</i> , mogu izvesti na prvom školskom satu, a druga vježba, <i>Izrada debatnog slučaja</i> u grupama i pobijanje debatnog slučaja, na drugom. Navedena druga vježba služi i kao dobro ponavljanje dijelova debatnog slučaja..
Materijali: <ul style="list-style-type: none">• Uručak – Vježba Načini pobijanja	
Predviđeno vrijeme rada: 45 ili 90 minuta	

PONAVLJANJE PRIJE IZVOĐENJA

Debatni slučaj sadrži tri glavna dijela, definicije, kriterij i argumente. Svaki od dijelova debatnog slučaja može se napadati, odnosno pobijati. Valja imati na umu da strategija „što više pobijanja to bolje“ nije u debati uvijek i najbolja strategija. Definicije treba pobijati ako i samo ako zbog nekog razloga definicije onemogućuju objema stranama ravnopravno debatiranje na zadanu tezu. To se najčešće događa u situacijama u kojima učenici naprave neku od pogrešaka pri definiranju, te neki od pojmova definiraju preširoko, preusko, ili naprosto netočno. U toj situaciji suprotna strana najprije treba objasniti koja se pogreška dogodila prilikom definiranja i kako ona onemogućuje njihovoj strani da ravnopravno debatira ovu debatu, te nakon toga ponuditi svoju definiciju, i objasniti zašto ta definicija bolje omogućuje ravnopravno debatiranje. Prisjetimo se također da se u debati obje strane mogu složiti oko jednog kriterija, u kojem slučaju će sukobi u debati biti primarno o argumentima, to jest o tome čiji argumenti bolje doprinose kriteriju. Ukoliko se strane ne slože oko kriterija, većina sukoba u debati će biti o sukobu njihovih kriterija, pri čemu suprotna strana mora ponuditi svoj kriterij i objasniti zašto je to bolji kriterij od protivničkog kriterija. Kriterij se može pobijati na dva načina: prvi način je objašnjavati da kriterij nije dobra vrijednost, odnosno nije vrijednost kojoj trebamo težiti. Drugi način je da prihvatimo da kriterij uistinu je dobra vrijednost kojoj bismo trebali težiti, ali nije najbolja vrijednost za mjeriti ovu tezu. Argument se može pobijati na dva načina: prvi način je da objašnjavamo da argument nije točan odnosno istinit, a drugi je da objašnjavamo da iako je točan, on ne ispunjava kriterij.

Primjer:

Točna definicija sporta mogla bi biti da je sport tjelesna aktivnost radi natjecanja, zabave ili održavanja zdravlja, koja se izvodi prema unaprijed dogovorenim pravilima. Ukoliko se sport definira kao tjelesna aktivnost kojom se bavimo isključivo radi zdravlja, što je preuska definicija sporta, ne ostavlja se drugoj strani u debati prostor da tvrdi da se sportom ljudi bave i zbog želje za natjecanjem,

ili zbog zabave. To bi, na primjer, onemogućilo cijeli niz rasprava o potencijalnim posljedicama kompetitivnosti u sportu na sportaše.

Ako bi netko u definiciju sporta dodao i da je sport potpuno sigurna tjelesna aktivnost, to bi bila netočna definicija (jer sport nije potpuno siguran) i ta definicija ne bi ostavila prostor drugoj strani da raspravlja o problematičnim učincima sporta na tijelo i zdravlje sportaša, zbog čega je to definicija koju treba pobijati u debati.

Ako bi netko definirao sport samo kao bilo kakvu tjelesnu aktivnost, to bi bila preširoka definicija i stavila drugu stranu u debati u situaciju gdje mora dokazivati da se ne treba nikakvom tjelesnom aktivnosti, to jest da bi trebalo samo ležati, što nije ravnopravna pozicija u toj debati.

Kriterij „Zdravlje” u tezi „Trebalo se baviti sportom” primjer je kriterija koji negacijska strana može prihvatiti i dokazivati svojim argumentima kako sport nije aktivnost koja doprinosi zdravlju ili koja na najbolji mogući način doprinosi zdravlju.

Kada bi kriterij u ovoj debati afirmacija postavila kao „Natjecateljski duh”, negacija bi mogla taj kriterij napadati tvrdeći da natjecateljski duh nije dobra vrijednost kojoj trebamo težiti među ljudima.

Kada bi kriterij u ovoj debati afirmacija postavila kao „Sloboda”, negacija bi mogla taj kriterij napadati tako da prihvati da je sloboda vrijednost kojoj treba težiti, ali da ovo nije teza koja govori o tome hoćemo li zakonski ograničiti slobodu bavljenja nekim aktivnostima, već o tome jesu li neke aktivnosti takve da se njima treba baviti. Ni potvrđivanje ni osporavanje teze tako ne narušavaju ničiju slobodu, niti omogućuju ičiju slobodu, već se samo bave kojim stvarima se treba ili ne treba baviti.

U debati na ovu tezu, ako afirmacija ima debatan slučaj u kojem je kriterij „Zdravlje”, mogla bi imati argument koji tvrdi da sportom apsorbiramo puno vitamina i minerala, koji su zdravi za naš organizam. Kako bi pobila taj argument, negacija može tvrditi da kroz sport ne apsorbiramo puno vitamina i minerala, to jest da je navedeni argument neistinit.

Ako bi afirmacija imala argument koji tvrdi da kroz sport upoznajemo puno novih ljudi, što nas dovodi do zdravlja, negacija bi taj argument mogla pobiti tvrdeći da iako se slaže da je argument točan, to jest da kroz sport možemo upoznati nove ljude, to što upoznamo nove ljude nas ne dovodi do zdravlja, to jest, negacija bi u tom slučaju tvrdila da argument afirmacije ne ispunjava afirmacijski kriterij.

PREDLOŽENA IZVEDBA

TIJEK RADA:

1. Rasprava s učenicima o pobijanju debatnog slučaja (15 min)
2. Vježba – Načini pobijanja (30 min)
3. Izrada debatnog slučaja u grupama i pobijanje debatnog slučaja (45 min)

OPIS RADA:

1. **Rasprava s učenicima o pobijanju debatnog slučaja (15 min)**

- Učenicima se na ploču napiše neka teza, i nekoliko primjera definicije nekog/nekih pojmova iz teze. Raspravi se s učenicima o tome jesu li to dobre definicije, postoje li problemi s tim definicijama, i ako da, koji i zašto su problemi, te kako bi učenici u debati napali tu definiciju. Isto se napravi i s kriterijima i argumentima. Bitno je da se kroz taj proces jasno s učenicima naznači 5 različitih pobijanja koje mogu raditi kad pobijaju debatni slučaj:
 - a. pobijanje definicija zbog toga što ne omogućavaju ravnopravnu raspravu objema stranama
 - b. pobijanje kriterija zato što nije dobra vrijednost kojoj bismo trebali težiti uz nuđenje svog kriterija
 - c. pobijanje kriterija zato što nije najbolja vrijednost za mjeriti predmete iz ove teze uz nuđenje svog kriterija
 - d. pobijanje argumenta zato što nije točan
 - e. pobijanje argumenta zato što ne ostvaruje kriterij

2. Vježba - Načini pobijanja (30 min) (10-15 min popunjavanje tablice + analiza)

- Učenicima se podijeli prazna tablica u koju oni trebaju upisati kako bi pobijali pojedine dijelove debatnog slučaja.

3. Izrada debatnog slučaja u grupama i pobijanje debatnog slučaja (45 min)

- Učenike se podijeli u skupine s ne više od tri člana. Svaka grupa dobije zadatak napraviti u 20 minuta debatni slučaj (definicije, kriterij i dva argumenta) na neku tezu. (Postoje mnoge teze koje su lako dostupne. Neke moguće navedene su u ostalim sastancima (Kriterij, Argument), a mnoge, s proteklih osnovnoškolskih turnira, možete pronaći i na HDD-ovoj stranici (<http://hdd.hr/osnovnoskolske-teze-s-proteklih-turnira/>). Nakon tih 20 minuta, jedan učenik iz skupine treba u 2 minute iznijeti debatni slučaj. Tad svi preostali učenici dobiju 2 minute da u grupama osmisle koja bi od ovih 5 pobijanja koristili za pobijanje ovog debatnog slučaja, i kako bi ta pobijanja objasnili. Nakon te 2 minute slijedi zajednički razgovor u kojem učenici iznose pobijanja koja su njihove skupine osmislile; analiziraju se osmišljena pobijanja.

Tablica za provjeru jesmo li uspješno ostvarili ciljeve	
Učenici znaju da se svaki od 3 dijela debatnog slučaja (definicija, kriterij, argument) mogu u debati pobijati.	
Učenici znaju da se definicije trebaju pobijati ako ne omogućavaju ravnopravnu raspravu objema stranama u debati.	
Učenici znaju da se s kriterijem možemo složiti, ili ga pobijati tako da objašnjavamo da nije najbolja vrijednost za mjeriti predmete iz ove teze, ili zato što nije dobra vrijednost kojom bismo trebali težiti.	
Učenici znaju da ako pobijamo kriterij, moramo ponuditi svoj kriterij u debati.	
Učenici znaju da argument možemo pobijati zato što nije točan, ili zato što ne ostvaruje kriterij.	
Učenici mogu prepoznati pogreške u definiranju zbog kojih trebamo pobijati definiciju.	
Učenici mogu prepoznati pogreške u kriteriju zbog kojih trebamo pobijati kriterij.	
Učenici mogu prepoznati greške u argumentima zbog kojih trebamo pobijati argument.	
Učenici mogu pobiti definiciju.	
Učenici mogu pobiti kriterij i ponuditi svoj.	
Učenici mogu pobiti argument.	

Uručak *Načini pobijanja*, za voditelje

TEZA: TREBA SE BAVITI SPORTOM	
DEFINICIJA SPORTA	POBIJANJE DEFINICIJE SPORTA
Sport je tjelesna aktivnost radi natjecanja, zabave ili održavanja zdravlja, koja se izvodi prema unaprijed dogovorenim pravilima.	Nema problema s definicijom, slažu se s definicijom. Definicija omogućava ravnopravnu debatu.
Sport je tjelesna aktivnost kojom se bavimo isključivo radi zdravlja, koja se izvodi prema unaprijed dogovorenim pravilima.	Ova definicija je preuska, jer postoje i drugi razlozi zbog kojih se netko bavi sportom, te onemogućuje negaciji da debatira o alternativnim razlozima, poput nezdrave kompetitivnosti u sportu, te zahtjeva od negacije da mora tvrditi da se ne treba baviti aktivnošću kojom se netko bavi isključivo radi zdravlja, što ne omogućava ravnopravnu debatu.
Sport je potpuno sigurna tjelesna aktivnost radi natjecanja, zabave ili održavanja zdravlja, koja se izvodi prema unaprijed dogovorenim pravilima.	Ova definicija je netočna, jer sport nije potpuno sigurna aktivnost, već su ozljede sastavni dio sporta. Ova definicija ne omogućava ravnopravnu debatu jer onemogućava negaciji da priča o negativnim posljedicama sporta za zdravlje i sigurnost.
Sport je bilo kakva tjelesna aktivnost.	Ova definicija je preširoka, te ne stavlja ekipe u ravnopravnu poziciju, jer negacija mora argumentirati da se ne trebamo baviti nikakvim fizičkim aktivnostima.
KRITERIJ	POBIJANJE KRITERIJA
KRITERIJ: ZDRAVLJE	Negacija se može složiti s kriterijem, i argumentima objašnjavati kako sport narušava zdravlje.
KRITERIJ: NATJECATELJSKI DUH	Negacija može objasniti da iako natjecateljski duh nekad može biti koristan, nije nešto čemu trebamo težiti u svakodnevnom bavljenju aktivnosti, te je bolje kao mjerilo čime se treba baviti uzeti neki kriterij kojim bismo se uvijek trebali povoditi, poput zdravlja.
KRITERIJ: SLOBODA	Budući da ova teza ne govori o zabrani, ili o dozvoli bavljenja sportom, već o tome je li bavljenje sportom nešto čemu trebamo težiti, nijedna strana neće zapravo niti braniti niti poticati slobodu, pa je bolje uzeti kriterij zdravlja, jer je to nešto što je ostvarivo afirmiranjem ili negiranjem ove teze.
ARGUMENT (uz kriterij ZDRAVLJE)	POBIJANJE ARGUMENTA

<p>Kroz bavljenje sportom apsorbiramo puno vitamina i minerala.</p>	<p>Iako nam puno vitamina i minerala može doprinijeti zdravlju, ovaj argument negacija napada tako da objašnjava da je netočan jer kroz sport ne možemo apsorbirati vitamine i minerale, to radimo kroz unošenje hrane u organizam, a ne time da naše tijelo izvodi neku aktivnost.</p>
<p>Kroz bavljenje sportom upoznajemo puno novih ljudi.</p>	<p>Iako kroz sport možemo upoznati nove ljude, to što upoznajemo nove ljude nikako ne dovodi do afirmacijskog kriterija, koji je zdravlje, a argumenti afirmacije moraju dovesti do kriterija da bi bili bitni u debati, jer je kriterij ono čime mjerimo treba li ostvariti tezu ili ne, pa ako argument ne dovodi do kriterija, ne pomaže nam dokazati svoju tezu.</p>

Uručak *Načini pobijanja*, za učenike

TEZA: TREBA SE BAVITI SPORTOM

DEFINICIJA SPORTA	Sport je tjelesna aktivnost radi natjecanja, zabave ili održavanja zdravlja, koja se izvodi prema unaprijed dogovorenim pravilima.	Sport je tjelesna aktivnost kojom se bavimo isključivo radi zdravlja, koja se izvodi prema unaprijed dogovorenim pravilima.	Sport je potpuno sigurna tjelesna aktivnost radi natjecanja, zabave ili održavanja zdravlja, koja se izvodi prema unaprijed dogovorenim pravilima.	Sport je bilo kakva tjelesna aktivnost.
POBIJANJE DEFINICIJE				
KRITERIJ	Zdravlje	Natjecateljski duh	Sloboda	
POBIJANJE KRITERIJA				
ARGUMENT (uz kriterij Zdravlje)	Kroz bavljenje sportom apsorbiramo puno vitamina i minerala.	Kroz bavljenje sportom upoznajemo puno novih ljudi.		
POBIJANJE ARGUMENTA				